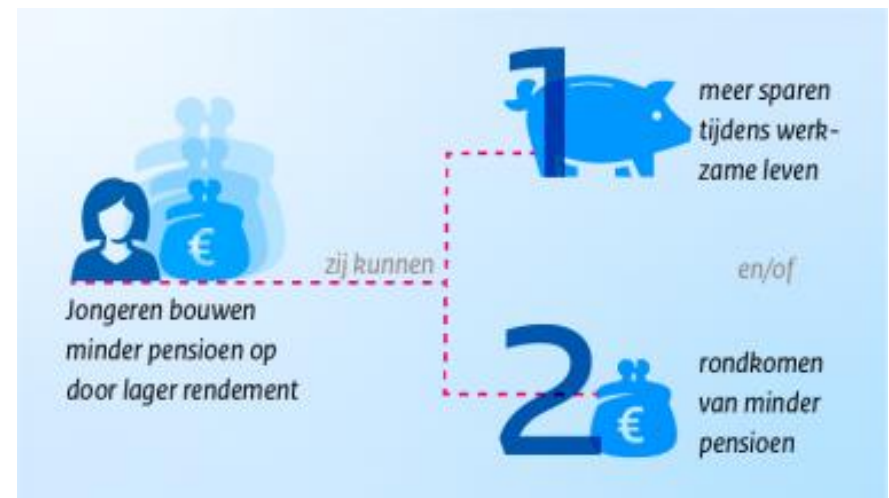

Pensioenakkoord: zinnig omgaan met risicomanagement

Pensioenakkoord – wat is al beschikbaar?

- Hoofdpijnennota
- Doorrekeningen CPB en Pensioenfederatie
- Wetsvoorstel bedrag ineens, RVU en verlofsparen
- Verzamelbrief pensioenonderwerpen (incl. effect lage rente op toekomst pensioen)
- Brief Koolmees toezichtkader tijdens overgang

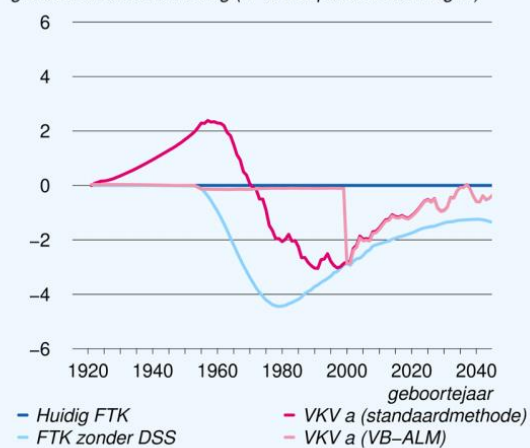
Risicomanagement: waarmee nu aan de slag?

Netto-profijs per cohort

Q-set van APG: peildatum 31 december 2019

generationele herverdeling (in % van pensioenvermogen)

Zinnig aan de slag met risicomanagement bij het pensioenakkoord langs 5 pijlers

Risicomanagement gericht op strategische & omgevingsrisico's

Pijler 1:
Wetgeving

Pijler 2:
Planning
transitie

Pijler 3:
Sociale
partners

Pijler 4:
Uitbesteding

Pijler 5:
Deelnemers

Pijler 1: Wetgeving

Planning:

- In najaar (eind oktober): consultatie wetsvoorstel uitwerking Pensioenakkoord
- Gelijktijdig: vormgeving transitie-ftk voor 2022-2026
- Medio 2021: wetsvoorstel uitwerking Pensioenakkoord + transitie-ftk
- 1-1-2022: inwerkintreding nieuwe wetgeving

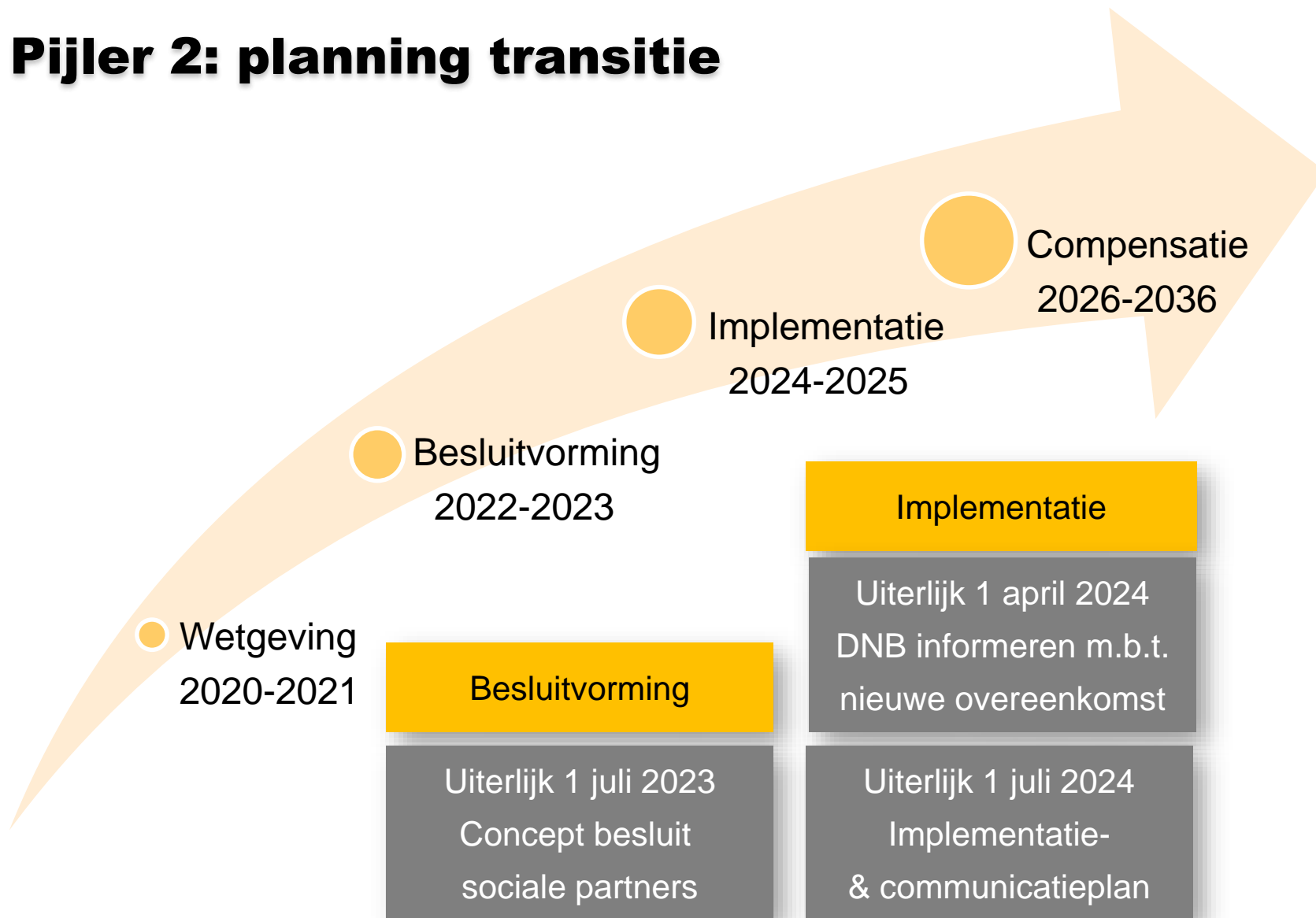
Transitie-ftk

- Voorkomen van kortingen die in nieuwe stelsel niet nodig zouden zijn
→ denk aan MVEV & VEV kortingen
- Kortingen die nodig zijn ineens doorvoeren
- Stabilisering premies → hier wordt geen nieuwe oplossing voor gegeven

Risicomanagement: wetgeving afwachten of al een eerste stap?

- Najaar (eind oktober) belangrijk peilmoment:
 - Biedt wetsvoorstel diepgaande uitwerking?
 - Met het bestuur de implicaties van de mogelijke wetgeving bespreken
 - Vervolgstep is een plan van aanpak
- Risico's rond de wetgeving:
 - Uitloop bij de totstandkoming van de wetgeving
 - Verkiezingen in maart 2021
 - Juridische risico's bij invaren (eigendomsrecht, verplichtstelling, gelijke behandeling)
 - Ongunstige regels in wetgeving → per pensioenfonds verschillend

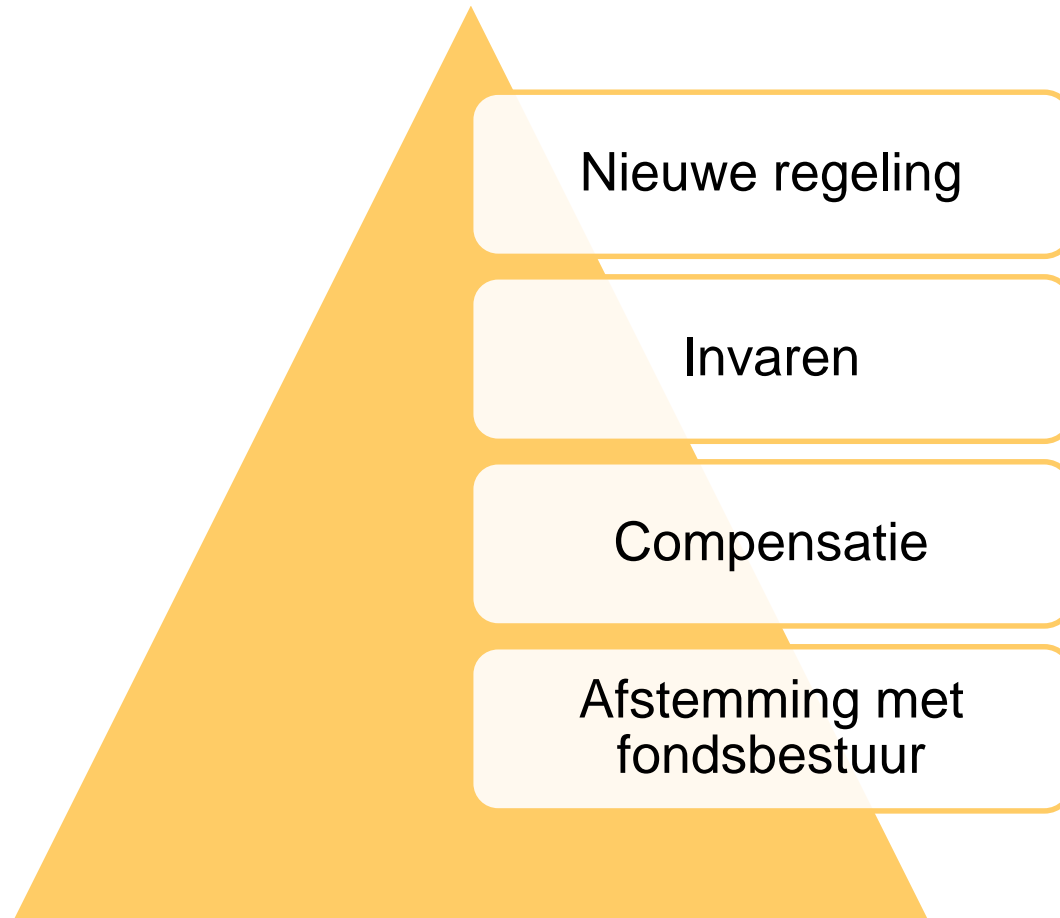
Pijler 2: planning transitie

Risicomanagement bij planning – wat kunnen we leren van een CWO?

- Net als bij CWO van belang voor pensioenfonds:
 - Aandacht voor going concern naast de transitie
 - Uitgebreide kwantitatieve onderbouwing van evenwichtige belangenafweging
 - Niet te grote financiële verschillen (netto profijt)
 - Neem DNB mee in het proces → wacht niet tot alle documenten gereed zijn
 - Goede en tijdige communicatie met deelnemers en VO
 - Afstemming met sociale partners vanaf het begin van het proces
- Begin aan plan van aanpak (transitieplan) op t.a.v.:
 - Afstemming met sociale partners
 - Taken en deadlines bij transitie

Pijler 3: Grote rol voor de sociale partners

Taken van sociale partners bij transitie en daarna

Pensioentoezegging

(sociale partners)

1. Premie en pensioendoelstelling
2. Keuze nieuwe regeling (WVP/WVP+, nieuw contract)

Uitvoering

(overleg fonds met sociale partners)

1. Mate van bescherming renterisico voor deelnemersgroepen
2. Keuze projectierendement voor verdeling pensioen in de uitkeringsfase
- 3.
4. Spreiding van mee- en tegenvallers
5. Keuze om renterisico tussen jong en oud te delen
6. Solidariteitsreserve (vullen, uitdelen, omvang en bijdrage aan intergenerationale risicodeling of voor WVP+)
7. Invaren oude regeling (incl. afwijken van standaard transitiepad)
8. Compensatie bij invaren

Risicomangement vanuit het pensioenfonds bij nieuwe rol sociale partners

- Goede afstemming met sociale partners van groot belang. Dit biedt tevens een kans ten aanzien van contact met/draagvlak bij stakeholders.
- Overleg met sociale partners over pensioentoezegging (voorkeuren contract)
- Begeleiden van sociale partners bij voorkeuren fonds & evenwichtige belangenafweging rond uitvoering van het contract (verdeelregels, reserve, invaren en compensatie)
- Risico's t.a.v. sociale partners:
 - Sociale partners te afwachtend
 - Onvoldoende overleg met sociale partners
 - Geen overeenstemming tussen fonds en sociale partners

Pijler 4: Wendbaarheid Uitbestedingspartijen

Risicomanagement rond de pensioenuitvoerder

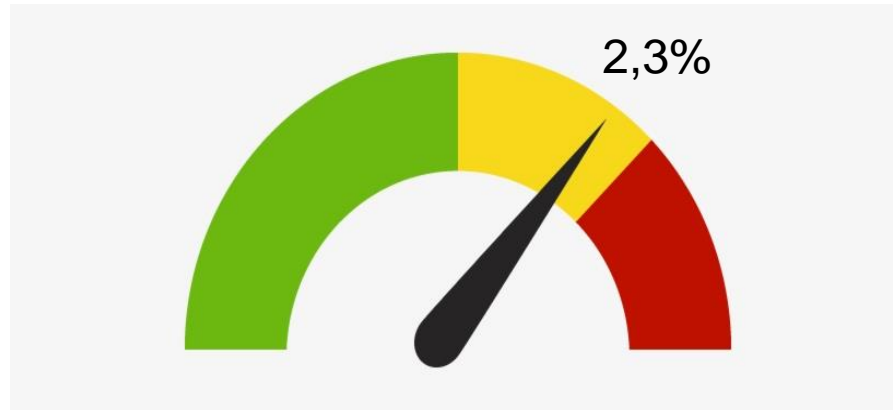
- Ga de dialoog aan met de pensioenuitvoerder:
 - Wat is de strategie van de pensioenuitvoerder voor de komende 5 jaar?
 - Hoeveel capaciteit (mensen en budget) heeft de pensioenuitvoerder beschikbaar voor de benodigde veranderingen?
 - Wordt er een projectgroep opgericht en welke taken en tijdspad krijgt deze?
 - Hoe flexibel zijn de IT-systemen?
 - Hoeveel capaciteit is er aanwezig op de IT-afdelingen?
 - Risicoanalyse van de pensioenuitvoerder ten aanzien van nieuw pensioenstelsel

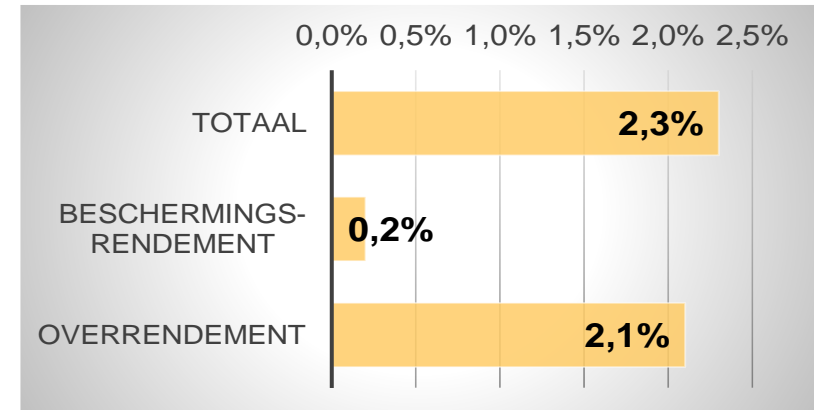
Risicomanagement rond de vermogensbeheerder

- Afstemmen met vermogensbeheer/fiduciair:
 - Welke producten beschikbaar voor nieuwe renteafdekking (kortere horizon, bonds)
 - Vertaling van risicobereidheid deelnemersgroepen naar beleggingsportefeuille
 - Ontwikkeling ten aanzien van (Risico-)rapportages

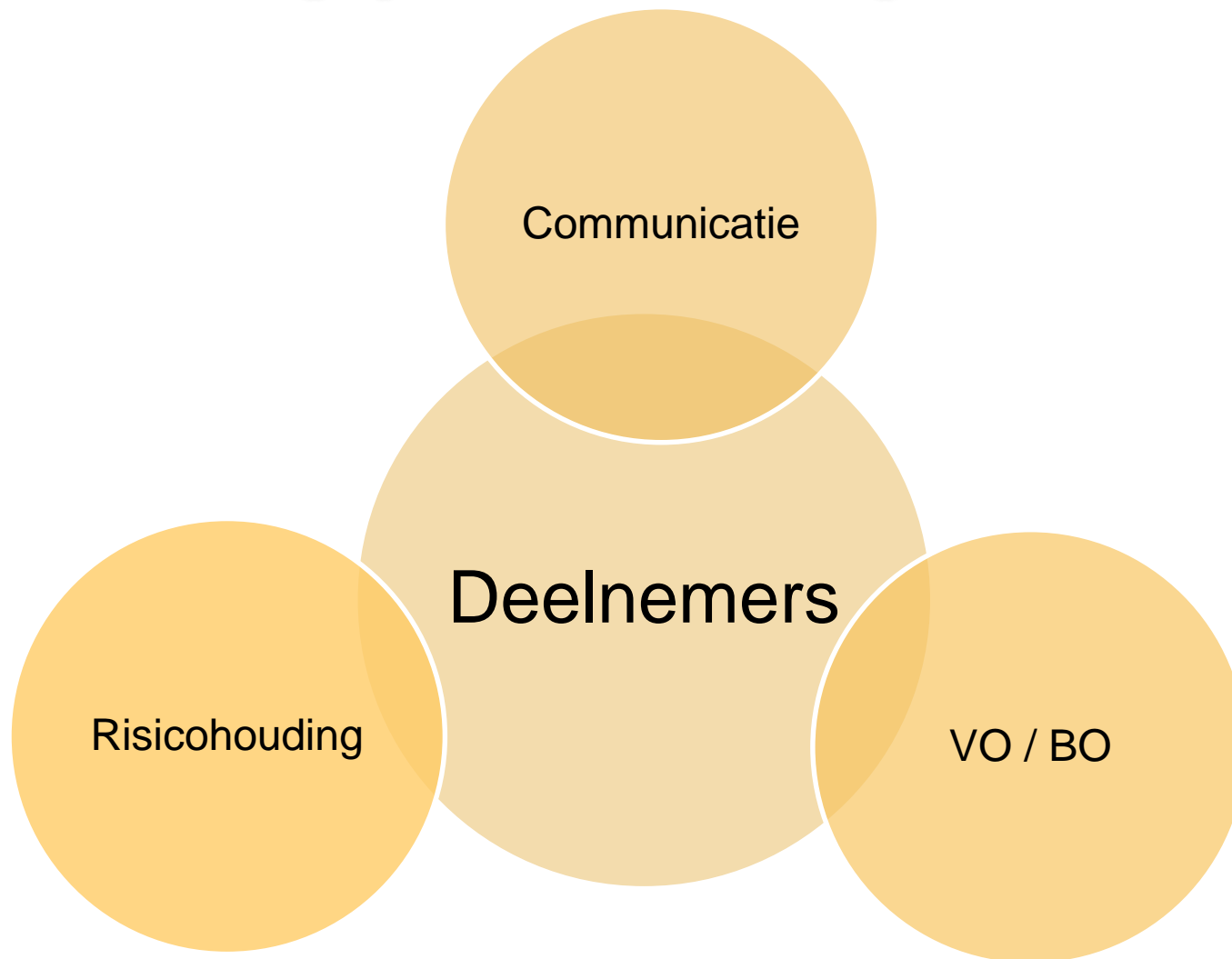
Rendement

Toedeling Rendement

Pijler 5: Belangrijke ontwikkelingen deelnemers

Risicomanagement rond deelnemers

Communicatie

- Mogelijkheden pensioen portaal en financiële planning
- Up-to-date houden ontwikkelingen pensioenstelsel

Risicohouding

- Mogelijkheden voor meten van risicohouding deelnemers
- Maatschappelijke verantwoord beleggen / ESG

VO / BO

- Collectief bezwaarrecht invaren, incl. beleidskeuzes
- Goed overleg met VO/BO bij besluitvorming & implementatie
- Geïnformeerd houden ontwikkelingen pensioenstelsel & fonds

Zinnig aan de slag met risicomanagement?

Pijler 1: wetgeving

Bespreek binnen bestuur de implicaties van de wetgeving

Pijler 2: planning

Begin aan plan van aanpak (transitieplan)

Pijler 3: sociale partners

Goed overleg t.a.v. pensioentoezegging & meenemen in keuzes rond uitvoering

Pijler 4: uitbesteding

In dialoog met pensioenuitvoerder t.a.v. wendbaarheid

Pijler 5: deelnemers

Onderzoeken mogelijkheden communicatie + risicohouding
Goed informeren & overleg met VO/BO